

Rozwój mowy dziecka

Mowa jest dla człowieka nie tylko sposobem komunikowania się z otoczeniem, ale też narzędziem myślenia i poznawania świata.

W pierwszym roku życia, dziecko sygnalizuje potrzeby posługując się płaczem, krzykiem. Ten okres w rozwoju mowy dziecka nazywamy okresem melodii.

Następnym etapem jest okres wyrazu (1 i 2 rok życia). Dziecko próbuje wymawiać pojedyncze wyrazy, które naj- częściej są zniekształcone np. opuszcza pierwszą sylabę. Tworzy także konstrukcje dwuwyrazowe, będące wstępem do posługiwania się zdaniem.

Okres zdania przypada mniej więcej na drugi i trzeci rok życia dziecka. Wtedy mowa ulega dalszemu doskonaleniu.

Dziecko wymawia wszystkie samo- głoski, pojawiają się też głoski s, z, c, dz.

Jednak ze względu na słabą jeszcze sprawność aparatu artykulacyjnego, głoski trudniejsze nadal są zastępowane- ne łatwiejszymi.

Mowa dziecka w wieku ok. 3 lat powinna być zrozumiała nie tylko dla jego najbliższego otoczenia, ale także dla osób z zewnątrz.

Pomimo, że dziecko nie wszystko jeszcze potrafi prawidłowo powiedzieć, to jednak wie, jak powinien brzmieć wyraz i dlatego np. poprawia dorosłych, którzy spieszczają wymowę. W wieku 3-7 lat ma miejsce okres swoistej mowy dziecięcej. Dzieciom zdarzają się wówczas opuszczenia sylab początkowych lub końcowych, przestawiają głoski (kolomotywa, ławek), tworzą nowe wyrazy ze skrzyżowania dwóch (zatelefonić, zakluczyć).

W dużej mierze rozwój mowy zależy od tego, jakim językiem posługują się dorośli. Dlatego bardzo ważne jest, aby zwracać się do dzieci językiem normalnym, bez spieszczeń, w nieco wolniejszym tempie.

Interesującym zjawiskiem są dziecięce pytania. Dla 2-latka to, co widzi i przeżywa jest jasne, oczywiste i zrozumiałe. Ale już w drugiej połowie 3 roku życia dziecko zaczyna pytać. W wieku ok. 4 lat zjawisko to bardzo się nasila i rodzice czy opiekunowie są dosłownie zasypywani pytaniami.

Pytania i udzielone na nie odpowiedzi są bardzo ważne dla rozwoju umysłowego dziecka, dlatego podawane odpowiedzi powinny z jednej strony dobrze informować, a z drugiej także rozbudzać ciekawość. Wyjaśnijmy tylko to, o co dziecko właśnie pyta. Jeżeli uzna odpowiedź za niewystarczającą, na pewno zada następne pytanie. Odpowiedzi po- winny być w miarę proste i zrozumiałe dla dziecka.

Pomimo zabiegów czynionych przez otoczenie, czasami zdarza się, że u dzieci występują zaburzenia mowy. Wtedy wskazana jest konsultacja z logopedą, który udzieli odpowiednich wskazówek i pomoże wyeliminować wady.

Marta LUDERA
logopeda
Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
w Kolbuszowej